

Številka 28 Letnik 45 Cena 10,— šil. (25,— SIT)
petek, 16. julij 1993

Poština plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

Fric Kumer-Črčej povabil Tischlerjeve nagrajence

Prejšnjo soboto je bilo pri Črčej na Blatu pomembno srečanje: letošnji Tischlerjev nagrajenec ek. sv. Fric Kumer je skupno z NSKS povabil na svoj dom Tischlerjeve nagrajence in zastopnike osrednjih in lokalnih ustanov. Prišel je tudi minister Peterle, srečanje pa je bilo več ko samo družabnega značaja.

Glej stran 5

Čimprej skleniti minimalno zajamčeno zastopstvo!

Skupna
pluralistična
organizacija:
dr. Grilc
ZSO
ponovno
predlaga
kompromis.

Parlament Republike Slovenije oz. njegov zunanjepolitični odbor je prejšnjo sredo sprejel zelo pomembne sklepe v prid zajamčenega minimalnega zastopstva v zakonodajnih telesih.

Dobesedno je sklenil:

- V interesu slovenskih narodnih manjšin je, da se zavzemajo za uveljavitev pravice do neposrednega političnega zastopstva.

- Slovenska oblast je odgovorna, da v dvostranskih odnosih s sosednjimi državami vselej opozori na ta problem in terja čimprejšnje in čimcelovitejše zakonske rešitve.

- Odbor predlaga vsem organizacijam v Republiki Avstriji, da si skupno prizadevajo za pravico do neposrednega političnega zastopstva na deželni in zvezni ravni.

- Izhajajoč iz prepričanja, da neposredno politično zastopstvo pomembno krepi samostojnost in vpliv manjšin pri upravljanju z javnimi zadevami, pozitivno ocenjuje ustavna načela in prakso na tem področju v Republiki Sloveniji.

Sklepi zunanjepolitičnega odbora — sejo je vodil zelo kompetentno Borut Pahor — so bili sprejeti **soglasno**.

Dalje na strani 3

ADRIAN KERT

KOMENTAR
NAŠEGA TEDNIKA

Je SAK na pravi poti?

L. 1990 je SAK slavil 20. letnico. Mnogi, ki berejo te vrstice, se še spominjajo, kakor porodni krči so v začetku spremljali klub in kako hudo je bilo včasih zbrati enajst igralcev za prvenstvene tekme v „kletnem“ drugem razredu. In še nečesa se prav gotovo spominjajo: ponosa igrati za ta klub.

Z letom 1970 se je med koroškimi Slovenci rodil neke vrste mit, ki je odsihmal poosebitev slovenske narodne skupnosti na nogometnih igriščih. SAK ni katerokoli moštvo, SAK je za koroške Slovence približno to, kar je za Dunajčane in mnoge druge Rapid - religija posebne vrste. Med dobredno opljuvanimi in zaničevanimi slovenskimi nogometaši na koroških nogometnih igriščih se je rodil tudi legendarni duh SAK - eden za vse, vsi za enega. Iz drugega razreda se je moštvo postopoma z bikovsko trmo dvigalo in dvigalo, pomislimo na številne naskoke v 1. razred. (4-krat zaporedoma drugo mesto) ali v podligo ali pozneje na prvaka koroške lige, do tega, ko je v zadnjih dveh letih potkal celo na vrata druge najvišje avstrijske lige. Odpoved, odstop, obup - te besede pri SAK niso ne v rabi, niti ne zazelene. SAK je s svojimi uspehi mnogo prispeval k dvigu ugleda celotne narodne skupnosti.

Odkar SAK obstaja, je bil cilj vselej postavljen višje, pogled vedno usmerjen naprej, navzgor. In to z vso upravičenostjo. Do vključno koroške lige je bilo dosti potenciala v narodni skupnosti in ga čisto gotovo še je in še naprej bo.

Nenazadnje neuspeli poskusi prodreti v drugo avstrijsko divizijo pa so nenadoma pokazali, da ne bo šlo naprej

brez pomoči od „zunaj“. S tem ne trdim, da tudi za drugo divizijo ne bi bilo dosti sposobnih igralcev (čeprav malo), ko delo z naraščanjem medtem tako dobro uspeva (11 prijavljenih moštev); vsak za višje naloge usposobljeni nogometaš pa nima potrebnih ambicij in volje, da bi se v toliki meri posvetil „žogobrcarstvu“.

SAK se je nedvomno znašel na zanj bolj ali manj usodni prelomnici. Vprašanje je: Ali ostati pristni SAK (in s tem najbrž v koroški ligi) ali pa se temu odpovedati (s čimer podvig tudi ni zagotovljen)? Trenutno se dela po drugi različici, saj se klubu priključuje vse več nogometašev, ki ne razumejo slovenske, kar je povzročilo identitetsko motnjo pri mnogih navijačih pa tudi pri dolgoletnih, globoko zakorenjenih korifejskih igralcih. Ti, slednji, že zdavnaj rariteta, še skušajo držati pokonci legendarni duh SAK, kar pa jim ne uspeva in jim ne more. Kajti neslovensko govorčemu ne moreš pojasniti, kaj šele vliti tistega posebnega odnosa do kluba.

Opazi se to v trenutkih, ko ne gre, kot naj bi, ko se priplazita nezadovoljstvo in prepir, ko je preveč denarja v igri, ko postanejo lastni igralci manj vredni kot drugi, ko lastni naraščaj ne dobi šanse.

Ali ste namreč vedeli, da je v zadnjih dobrih desetih letih le enemu(!) igralcu iz naraščaja SAK uspelo, da si je priboril utrjeno mesto v prvem moštvo? Je to ključje? Najbrž ne. Daljnogledno in nasplošno je še vsak klub prej ali slej propadel s takim načinom. Zaradi tega je pot SAK zelo tvegana in dvomljivo je, če je dobro izbrana.

NSKS/EL/KKZ na obisku pri Slove

Jeseni 1993 skupno sčanje vseh zamejskih Slovencev

Medtem ko je bilo sodelovanje NSKS/EL/KKZ s Slovensko skupnostjo (SSK) v Italiji vedno nadvse prijateljsko, je bilo srečanje s Slovensko kulturno gospodarsko zvezo (prejšnji petek v Trstu) naravnost zgodovinskega značaja. Obe delegaciji sta poudarili pomen čimboli učinkovitega sodelovanja med Slovenci v Italiji, Porabju in na Koroškem.

Narodni svet ne imenuje članov za novi sosvet

Predsedstvo Narodnega sveta je na ponedeljkovi seji obravnavalo tudi vprašanje imenovanja članov narodnostnega sosveta pri uradu zveznega kanclerja za novo štiriletno delovno obdobje in na osnovi zdajšnjih izkušenj z delovanjem sosveta opredelilo stališče Narodnega sveta, ki je bilo nato pisno posredovano zveznemu kanclerju Vranitzkyju.

Kritično oceno sosveta utemeljuje Narodni svet s tem, da večina sklepov, čeprav so soglasno sprejeti, tudi z glasovi zastopnikov strank, v resnici ne drži. Stranke bi morale poslati v ta gremij torej politično kompetentne osebe. Bolj važno je, da imajo zastopniki strank v strankah primerno politično težo kot da pripadajo narodnostni manjšini. Glede na to bo potrebna sprememba Zakona o narodnostnih skupinah.

Narodni svet pa tudi ni več pripravljen priznati avtomatsko enake razdelitve zastopnikov slovenskih osrednjih organizacij na NSKS in ZSO v razmerju 4:4, brez preverjanja dejanske številčne moči in

politične zasidranosti organizacij v slovenski narodnostni skupnosti, torej brez upoštevanja kriterijev, določenih v § 4 odst. 2 lit. 2 Zakona o narodnostnih skupinah. To pa je mogoče doseči le z neposredno in demokratično izvolitvijo zastopstva koroških Slovencev. V zvezi s tem opozarja NSKS tudi na izvedeniški mnenji, ki ju je izdelal prof. Pernthaler po nalogu koroške deželne vlade in ju Narodni svet posreduje kanclerju oz. ustavni službi v preverjanje.

Dokler torej ne bo demokratičnih volitev manjšinskega zastopstva. Narodni svet ne bo imenoval članov za novi sosvet. V smislu veljavnega poslovnika ostane obstoječi sosvet naprej v funkciji. V razčiščevanje vprašanj v zvezi s sosvetom želi Narodni svet pogovor z zveznim kanclerjem.

Kot znano, je Zveza slovenskih organizacij svoje člane za novi sosvet že imenovala: dr. Marjana Sturma, dr. Heleno Verdel, Ano Blatnik in zborničnega svetnika Janka Zwittera.

Politične spremembe v zadnjih letih, tako v širši Evropi kakor v matični državi, pa tudi dejstvo, da se Slovenci na Koroškem in v Italiji spopadamo s sorodnimi problemi, toliko bolj narekujejo potrebo po vzajemnem sodelovanju. Pogoji za to so zelo ugodni, saj so vsi pogovorni partnerji ocenili poglede na aktualna vprašanja kot „zelo podobne“ (dr. Grilc).

Predsednik SKGZ Klavdij Palčič je poudaril, da po več kot 20 letih še vedno ni prišlo do zaščitnega zakona za Slovence, nadalje da obstaja velika nevarnost, da bo Italija letos ukinila finančno podporo pomembnim kulturnim ustanovam in da bo potrebno zahtevati „mehanizem, ki bo omogočil manjšini zajamčeno zastopstvo v izvoljenih telesih“.

Predsednik NSKS dr. Grilc je prav tako poudaril potrebo po volilnem redu, ki bi jamčil minimalno zastopstvo; če pa bi preko večinskih strank bili izvoljeni še drugi slovenski mandatarji, je to za narodno skupnost lahko samo dobrodošlo. Nadalje je dr. Grilc poudaril potrebo po skupni organizaciji — z doslednim upoštevanjem pluralizma in brez izrivanja nikogar.

Slovenija naj internacionalizira vprašanje Slovencev v Italiji

Slovenija mora internacionalizirati nerešena vprašanja slovenske manjšine v Italiji. Ta poziv slovenski državi sta skupno naslovili delegaciji NSKS in stranke Slovenske skupnosti. Deželni tajnik SSK Ivo Jevnikar je podrobno opisal položaj Slovencev v Italiji po nedavnih upravnih volitvah, pri čemer se je zaustavil predvsem pri zahtevi po zajamčenem zastopstvu Slovencev v parlamentu ter v drugih izvoljenih telesih. Politični položaj Slovencev v Furlaniji-Juljski krajini se je v zadnjem času po njegovem zelo poslabšal. Delegaciji SSK in NSKS sta poudarili potrebo po utrditvi splošnih prijateljskih odnosov med organizacijama in sta se v tem okviru sporazumeli tudi za nekatere skupne pobude.

Janko Kulmesch

LJUBLJANA:

Hrvati zasedli prostore Mohorjeve

Kot je znano, ima celovška Mohorjeva v Ljubljani zastopstvo. Sedež in prostori zastopstva so na Gruberjevem nabrežju. V istem poslopu, ki je svoj čas pripadalo podjetju Elan, ima svoj sedež tudi hrvaška ambasada brez kake pravne podlage zasedla prostore Mohorjeve družbe. Na ta način hoče ambasada predčasno razveljaviti pogodbo, ki jo ima Mohorjeva z lastnikom hiše.

Doslej smo bili mnenja, da je tako brezpravno „čiščenje“ možno samo v Srbiji in na Hrvaškem.

P.S.: Isti dan je bila na vrtu pred poslopjem prireditelj Mohorjeve založbe, katere se je udeležilo nad 150 slavistov iz raznih držav. Spraševali so se, kako je kaj takega možno v pravi državi Sloveniji...

ŠOLSTVO

Podpora sosveta Wiegeleju

Delegacija sosveta pod vodstvom predsednika dr. Grilca se je prejšnji torker pogovarjala s predsednikom koroškega deželnega šolskega sveta dr. Glantschnigom. Glavni temi pogovora sta bili vprašanje kompetenc vodje oddelka za manjšinsko šolstvo in zasedbe ravnateljskih mest na dvojezičnih osnovnih šolah.

Z Glantschnigovim prihodom na prvo mesto deželnega šolskega sveta so namreč začeli sistematično omejevati pristojnosti nadzornika Wiegeleja. Proti temu je sosvet ostro protestiral — in kakor nam je nadzornik Wiegele povedal, tudi uspešno. Manjšinski oddelek naj bi v vseh zadevah postal enakopraven oddelku za obvezno šolstvo.

Glede zasedbe ravnateljskih mest pa nikakor ni bilo možno priti na zeleno vejo. Predsednik Glantschnig oz. koroške oblasti ne kažejo nobene pripravljenosti za pozitivno rešitev. Nadzornik Wiegele pa bo danes interveniral tudi pri ministru Scholtnu in predlagal, da se to uredi ob priložnosti novelizacije manjšinskega šolskega zakona letos jeseni.

NSKS in SKGZ povsem soglašata z oceno, da mora biti odnos matične države Slovenije do njenih zamejskih skupnosti državniški. Za pravice manjšin je nadvse pomembno zadržanje Slovenije tudi v mednarodnih forumih, saj se lahko Slovenija mirne duše zavzema za pravice zamejskih Slovencev, saj ima tudi sama vzorno urejeno manjšinsko zaščito. Prav tako sta obe delegaciji zavzeli zelo kritično stališče do tako imenovane multikulturalnosti, ki ne more biti v službi dnevne politike“ (Palčič).

Dogovor. Srečanje ni bilo samo izredno koristno, obe delegaciji sta se dogovorili tudi za nadaljnje sodelovanje. Evropska skupnost odpira za to nove možnosti. Med drugim ne smemo zamuditi Konferenca o narodnih manjšinah, ki jo bo jeseni t. l. na Dunaju priredila Evropska skupnost.

Predvsem pa velja iskati večje sodelovanje med zamejskimi Slovenci samimi. Zato sta se dogovorili, da bo že letos jeseni prišlo do skupnega srečanja Slovencev na Koroškem, v Porabju in Italiji.

Kongres A.I.D.L.C.M.

Tokrat v Sloveniji

„Mednarodno združenje za zaščito ogroženih jezikov in kultur“ — AIDLCM —, ki se že četrto stoletja zavzema za jezikovne in kulturne pravice ogroženih skupnosti, bo imelo letos svoj kongres v Poljčah pri Begunjah v Sloveniji. Kongres bo potekal od 29. julija do 1. avgusta v Republiškem centru, pod pokroviteljstvom Sekretariata za Slovence po svetu in slovenskega PEN-kluba.

Tokrat bo tema kongresa „Za novo jezikovno etiko v Evropi“, o kateri bo spregovoril predsednik Združenja prof. Jordi Costa; s tem v zvezi pa bo tudi slišati niz poročil o sedanjem položaju raznih jezikovnih skupnosti.

Mednarodno združenje se je odločilo, da bo imelo letos svoj kongres v mladi državi Sloveniji zato, da s svojim moralnim ugledom potrdi reševanje manjšinskega vprašanja v Sloveniji.

Zunanjepolitični odbor slovenskega parlamenta

Nadaljevanje s 1. strani

Soglasno pa so slovenski parlamentarci tudi sklenili, da Republika Slovenija podpira pluralnost notraj slovenske narodne skupnosti na Koroškem, „hkrati pa poudarja pomen skupnega nastopa“. Poudarili so, da povzroča neenotno nastopanje „nekoristne učinke pri uveljavljanju pravic in interesov manjšine“. Državni sekretar dr. Vencelj pa je dopolnil: „Težave, ki zato nastanejo pri reševanju praktičnih problemov, občutimo tudi v Sloveniji“.

Na seji so sodelovali tudi koroški Slovenci.

Na seji zunanjepolitičnega odbora so poleg dr. Vencelja sodelovali tudi zastopniki koroških Slovencev. NSKS so zastopali predsednik dr. Matevž Grilc, podpredsednik mag. Marjan Pipp, predsednik EL Andrej Wakounig in tajnik KKZ Nužej Tolmajer, ZSO pa predsednik dr. Marjan Sturm in tajnik dr. Mirko Wakounig.

Stališče NSKS je znano. Novo pa je bilo, da se je tudi dr. Sturm izrekel za zajamčeno minimalno zastopstvo in za potrebno spremembo volilnega reda. Vztrajal pa je na svojem odklonilnem stališču do skupne pluralistične in neposredno od ljudstva izvoljene organizacije; namesto nje si želi stari KOKS.

Ker ZSO ni pripravljena z NSKS se zediniti, da bi prišlo do skupne pluralistične organizacije, je dr. Grilc ponovno ponudil kompromis. Konkretno je predlagal poživitev starega KOKS. Ta naj bi sprejemal sklep soglasno; o vprašanjih, v katerih ne bi bilo možno priti do soglasnega sklepa, pa naj bi odločali vsi odborniki vseh naših organizacij.

Bo ZSO pripravljena pristati vsaj na ta kompromis?

Še dva pomembna sklepa parlamentarcev.

Zunanjepolitični odbor slovenskega Parlamenta je sprejel še dva za nas koroške Slovence pomembna sklepa. Prvič: državni sekretar dr. Vencelj mora v najkrajšem času pripraviti poročilo o finančnih podporah za vse slovenske manjšine. Drugič: v okviru zunanjepolitičnega odbora bodo ustanovili poseben pododbor, ki bo pristojen za vprašanje zamejskih Slovencev; ti bodo tudi vabljeni na seje tega pododbora.

—Kuj—

Rimo-katoliška Cerkev je v zgodovini po odkritju Amerike pred 500 leti grenko odpovedala. Kljub temu pa so bile med katoliškimi duhovniki vedno spet osebnosti, ki so se pogumno postavile na stran revnih, podložnih in izkoriščanih.

Eden izmed njih je škof Erwin Kräutler, ki ne oznanja le evangelija, ampak vzpodbuja izkoriščane delavce v Altamiri tudi k pasivnemu uporu.

„Cerkev ne sme nikoli več molčati iz taktičnih razlogov!“

S škofom Erwinom Kräutlerjem se je ekskluzivno za Naš tednik pogovarjala Heidi Stingler.

Kot 26-letni duhovnik ste se odločili za delo med najrevnejšimi v Braziliji. Odpovedali ste se vsem ugodnostim v domačem kraju in se posvetili borbi za človekove pravice v Altamiri. Kako to?

Čutil sem se poklicanega, da se postavim v službo najrevnejših, ker sem imel občutek, da bom pri takem delu našel največ smisla. Zavedal sem se, da to delo ne bo enostavno, ker sem moral računati, da mi bo nasprotovala brazilska vlada pri borbi za pravice podložnih delavcev.

V začetku zame delo seveda ni bilo enostavno, ker sem se moral truditi, da sem spoznal kulturo in jezik tamkajšnjega naroda. Zame je bilo jasno, da kot duhovnik ne bom nadaljeval katoliške evangelizacije Amerike, ki je vzela in uničila ljudem njihovo kulturno identiteto. Prilagodil sem se ljudem, jih seznanil z Jezusovim evangelijem in jih spodbujal in podprl v borbi za njihove pravice - vzljubil sem ta narod.

Dobro poznate zgodovino Indijancev Latinske Amerike po odkritju kontinenta. Lahko bi rekli 500 let zatiranja in izkoriščanja narodov, h čemer je bistveno prispevala tudi rimo-katoliška Cerkev.

Rimo-katoliška Cerkev je v tem

oziru grenko odpovedala. Vse prevečkrat je iz taktičnih razlogov molčala in celo prispevala k temu, da je bila uničena kultura raznih narodov. 12.000 Inkov je moralo "v imenu Božjem" v smrt, ker s križem in svetim pismom niso mogli kaj početi. Od 25 milijonov Aztekov v Mehiki jih je v prvih štirih letih vojne pomrlo več kot 8 milijonov. Okoli leta 1600 jih je bilo samo še milijon. Tako bi lahko nadaljevali naštevanje žrtev, za katere nosi odgovornost tudi katoliška Cerkev.

Vedno spet pa so bili tudi katoliški duhovniki, ki so se jasno uprli taki "evangelizaciji". Tako na primer Bartolome Las Casas, Antonio de Montesinos, Pedro de Cordoba, ki so se jasno postavili na stran slabših in podložnih. Povsem neupravičeno pa bi

svoje napake.

V Braziliji ne delujete le kot dušni pastir oziroma škof, Vaše poslanstvo ima tudi precejšnjo politično naravo.

Človek ne more živeti le od Božje besede same, za preživetje potrebuje tudi kruh, in tega najprej. Zato je potrebno pomagati ljudem do njihovih pravic. Tako sem delavce prepričal, da so se združili v sindikat, da lahko lažje uveljavljajo svoje pravice. Zame tudi ni bil problem iti s temi ljudmi na cesto, kjer so pripravili stavko, ker jim država devet mesecev ni plačala žetve. Jasno pa je treba reči, da sem ljudi vedno, če je bilo upravičeno, vzpodbujal k pasivnemu uporu - in izključno k takemu. Večkrat je bilo tvegano in tako tudi ni bilo slučajno, da

Vsekakor mislim ostati v Braziliji tako dolgo, dokler mi bo puščalo zdravje, ker imam občutek, da me tam ljudje najbolj potrebujejo. Revščina zame nikakor ni ideal, enostavno mislim, da je ne sme biti. Enakopravnost pa si je potrebno izboriti - tu pa si domišljam, da sem ljudem kar dobra pomoč.

Ali si lahko predstavljate, da bi bili škof tudi v Avstriji?

Težko. Verjetno bi bil duhovnik Annabichlu.

Ob aktualni diskusiji okoli osebe škofa Krenna, ki vznemirja duhove v avstrijskih cerkvenih krogih, nekatere cerkveni predstavniki tolažijo, da Cerkev ni le Krenna, ampak da je to na primer tudi Vaše delo. Ali Vas ne moti, da se omenja Vaše ime v takem namene, sicer pa verjetno niste deležni zaželenih podpor s strani Cerkve kot institucije?

Premalo poznam aktualne razprave okoli Krenna. Računam pa, da bo to zadevo razčistila škofovska konferenca. Osebnost bi pričakoval, da bo rešitev tak, kot jo pričakuje ljudstvo. Glede moje osebe pa je tako, da je ravno veselivo, da se kdaj opazi tak misijonarsko delovanje. Upam

„Človek ne more živeti le od Božje besede same!“

Škof Erwin Kräutler

bilo, če bi Cerkev kot institucija danes rekla, da se je v zgodovini Amerike zavzemala za pravico in pravičnost. Katoliška Cerkev ni le tolerirala suženjstva, ampak je do leta 1888 imela tudi sama v svojih samostanih sužnje.

Najbolj žalostno pa je, da Cerkev do danes ni zbrala poguma, da bi se opravičila in priznala

sem nekega dne, ko sem se peljal z dobrim znancom k pogajanju za plače delavcev, imel hudo prometno nesrečo. Moj prijatelj je bil na mestu mrtev, jaz pa sem bil pomoči deležen v zadnjem trenutku.

Ob takih dogodivščinah včasih mislite na vrnitev v Avstrijo?

da se bo to izražalo tudi tako, da bom dobil iz raznih far in škofij, če že ne iz Vatikana, več podpore, da bom lahko uresničil ta ali oni projekt v Braziliji.

Kaj si poleg tega še želite od rimo-katoliške Cerkve?

Želim si, da bi Cerkev postala bolj bratovska, da bi se vrnila k Jezusovemu evangeliju in se pogumno postavila na stran revnih, podloženih, gladujočih, tujcev, beguncev, pohabljenih, starih, protituiranih, obolelih za aidsom, zasvojenih z mamili. Cerkev naj bi se zavedala, da je njeno mesto na strani ljudi druge barve. V Latinski Ameriki so to Indijanci in potomci suženjskih črncev, v Evropi Afričani, Indijci, Turki, Arabci in Vietnamci. Cerkev ne sme nikoli več molčati iz taktičnih razlogov!

Cerkev mora postati bolj človeška, bolj "krščanska", tako kot je postala v raznih farah Latinske Amerike.

Hvala za pogovor!

Škof Erwin Kräutler

- * rojen 1939 na Predarlskem
- * študij teologije in filozofije v Solnogradu
- * 1965 mašniško posvečenje
- * nato kot misijonar odšel v Brazilijo
- * 1981 ga je papež Janez Pavel II. imenoval za škofa brazilske škofije Xingu.
- * 1983 postal predsednik Misijonarskega sveta Indijancev v brazilske škofovski konferenci
- * 1988 dobil nagrado nadškofa Oscarja Romera
- * 1989 Binding-nagrada za varstvo narave in okolja
- * 1991 nagrada dr. Bruna Kreiskega za človekove pravice
- * 1992 častni doktorat za socialne in gospodarske vede na innsbruški univerzi
- * 1992 postal doktor teologije na Teološki fakulteti v Luzernu (Švica)
- * 1992 častni občan Altamire (Brazilija), kjer deluje tudi kot občinski odbornik
- * 1992 nagrada dr. Karla Rennerja
- * 1992 na povabilo dr. Franza Vranitzkega sodeloval kot svetovalec avstrijske delegacije pri srečanju UNCED v Rio de Janeiru.
- Publikacije:**
- Erwin Kräutler: Mein Leben ist wie der Amazonas - Aus dem Tagebuch eines Bischofs / založba Otto Müller, Salzburg, 1992
- Erwin Kräutler: 500 Jahre Lateinamerika - kein Grund zum Feiern - Wiener Vorlesungen / založba Picus, Dunaj, 1992

Fric Kumer-Črčej je skupno z NSKS povabil Tischlerjeve nagrajence

Več ko samo družabno srečanje

Ko je ek. sv. Fric Kumer prejel letošnjo Tischlerjevo nagrado, je obljubil, da bo skupno z NSKS povabil na svoj dom Tischlerjeve nagrajence, zastopnike osrednjih in lokalnih ustanov in člane Tischlerjeve družine. Prejšnjo soboto se je zgodilo: skoraj vsi vabljeni so se odzvali vabilu k Črčju. Tudi slovenski zunanji minister prof. Lojze Peterle je prišel in bil deležen zelo prisrčnega sprejema.

Srečanje je bilo več kot samo družabnega značaja. Bilo je predvsem tudi manifestacija odločne volje za narodnopolitično samostojnost in samozavest. Bilo je v znamenju starega, a kljub temu vedno aktualnega načela Enotne liste: „V slogi je moč!“ Vsi ti pristopi in zdrav čut za realnost so namreč najboljša jamstvo za napredovanje narodne skupnosti — in to na vseh področjih.

Odločna volja za narodnopolitično samostojnost in samozavest je prišla tudi do izraza v nagovorih slovenskega zunanjega ministra prof. Peterleta, gostitelja ek. sv. Kumra, predsednika NSKS dr. Grilca in predsednika EL Andreja Wakouniga. Minister Peterle je poudaril svojo povezanost s koroškimi Slovenci; ti pa so ga prosili, da naj Republika Slovenija v bilateralnih odnosih z Avstrijo ne pozabi na svojo manjšino.

Srečanje pri Črčju je pevsko oplešal kvartet MoPZ „Kralj Matjaž“.

Prvi Tischlerjev nagrajenec Lajko Milisavljevič v živahnem pogovoru s sr. Metodijo (poleg nje sr. Regina). Tudi šolske sestre so med Tischlerjevimi nagrajenci.

Domej zahteva odškodnino za kmete

Zbornični svetnik Štefan Domej (Skupnost južnokoroških kmetov) zahteva od dežele in zveze odškodnino za škodo, ki je nastala kmetom zaradi suše. Veliko škodo so utrpeli predvsem tisti kmetje, ki imajo največ zelenih površin, tisti, ki pridelujejo koruzo ter gorski kmetje. Tudi pri žitu, soji, kumarah in grahu je pričakovati veliko slabši pridelek.

Štefan Domej zahteva v imenu Južnokoroških kmetov finančne podpore ter krmo po znižanih cenah. Od ministra za kmetijstvo Fischlerja pa si pričakuje ne samo lepih besed, pač pa tudi konkretna dejanja za oškodovane kmete.

ROŽEK

Razstava v
Galeriji Rožek

V soboto, 17. julija, ob 20. uri bo odprtje razstave likovnih del **Janeza Bernika**.

Bernikova dela bodo razstavljena do 29. avgusta 1993. Galerija je odprta od torka do nedelje od 15. do 19. ure.

Prisrčno vabljeni!

LIBUČE

Galerija
Falke-Kuhn

vabi na razstavo grafičnih del **Janeza Bernika**. Otvoritev: v petek, 16. julija, ob 20. uri.

Razstava bo do 14. avgusta 1993.

Galerija Falke-Kuhn je odprta vsak dan (razen v sobotah) od 17.00 do 20.00.

Za tiskovni slad so darovali:

Gisela Maier, Anif-Salzburg 580,-, Martin Belej, Enzenbach 30,-, Franc Feinig, Dunaj 80,-, Anton Zore, Linz 180,-, Ana Krauzer, Rožek 80,-, Hanzi Taler, Celovec 30,-, Herbert Seher, Dunaj 80,-. Prav prisrčna hvala!

ČESTITKA TEDNA

Lovro Sadjak- sedemdesetletnik. Te dni praznuje v Celovcu na svojem domu gospod Lovro Sadjak svoje 70. poletje. Doma je iz šmihelske fare; dom si je zgradil v Celovcu, potem ko je že nekaj časa delal v na novo poživljeni Mohorjevi tiskarni. Radi se spominjamo gospoda Sadjaka tudi zato, ker je bil on prvi Mohorjan. S svojim talentom za tehniko in še za marsikaj, je pomagal postaviti prvi tiskarski stroj in imel svoje roke pri vseh naslednjih; nekdanje stavne stroje je redno oskrboval s svinčcem in prenašal svinčene stavke oz. strani Tednika, Nedelje in Mohorjevih tiskov; pomagal je tudi v knjigoveznici, da so prišle vse te naše tiskovine na pošto - v začetku še s kolesom in prikolico in potem naprej v roke naročnikom.

Pred skoraj desetimi leti je šel po 33 letih dela v Mohorjevi v zaslužni pokoj. Vedno smo se ga razveselili, ko smo se srečevali. Še naprej pa mu želimo dosti zdravih let v krogu družine!

ČESTITAMO

Prejšnjo nedeljo je obhajala rojstni dan **Milka Želodec**. Naše iskrene čestitke!

Veliko zdravja in božjega blagoslova želimo **Amaliji Schliesser**, ki je praznovala visok življenjski jubilej - 81. rojstni dan. Čestitkam se pridružuje tudi NT.

Društvo upokojencev iz Št. Jakoba čestita naslednjim slavlencem: **Mici Krištof** iz Velike vasi, **Greti Resman** z Reke, **Mici Mak** iz Podgorja in **Zori Ferm** iz Št. Jakoba. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo NT. Vsem slavlencem kličemo še na mnoga leta!

Za osebni praznik želimo **Ani Pravdič** in **Ančki Golavčnik** vse najboljše!

Za 40. rojstni dan, ki ga je te dni obhajala **Gisela Hau-dej** iz Prible vasi, čestitajo in želijo zdravja vsi domači in vsi znanci od blizu in daleč! Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo.

Gospod **Alex Mucher** bo v naslednjih dneh praznoval rojstni dan. Želimo mu vse najboljše!

Za 79. rojstni dan čestitamo **Mariji Gojer** v Lovan-kah. Želimo ji veliko zdravja!

Prejšnjo sredo je slavila 71. rojstni dan **Greti Sitter** z Obirskega. Vse najboljše ji želi uredništvo in vsi znanci!

Za 30. pomlad, ki jo bo te dni obhajal **Jozej Urank**, želimo vse najboljše! Čestitkam NT se pridružujejo vsi znanci.

V Društvu upokojencev Podjuna slavita osebni praznik **Mirko Srienec** iz Grablje vasi in **Margareta Kert** iz Goselne vasi. Slavljenčema želimo vse najboljše!

Te dni obhaja god **Ana Apovnik**. Želimo ji veliko zdravja!

20. rojstni dan obhaja **Sonja Goritschnig** iz Kotmare vasi. Naše iskrene čestitke!

Za 60. življenjski jubilej čestitamo **Margareti Pogachnik** z Dobrove pri Dobrli vasi. Želimo ji obilo božjega blagoslova in zdravja!

Vse najboljše želimo za visok jubilej tudi **Franciju Goltniku** s Ponikve pri Pli-

berku. Čestitkam se pridružuje tudi Naš tednik.

Naše čestitke gredo v Se-le k **Mariji Mlečnik** na Kotu, **Rozi Kelih** pri Cerkvi in **Rožičevemu Hanziju** na Šajdi. Želimo jim veliko zdravja in jim kličemo na mnoga leta!

55-letnico je te dni obhajal **Fric Šranc** iz Nonče vasi. Na mnoga leta!

Pred kratkim je na tehnični univerzi v Gradcu končal študij arhitekture **Nanti Čertov** iz Sel. Mlademu diplomiranemu inženirju želimo vse najboljše na poklicni poti!

Društvo upokojencev Pli-berk čestita za 75. rojstni dan **Igorju Krautu** iz Bistrice. Prav tako slavijo v društvu osebna slavlja preč. gospod **Vinko Zaletel** iz Vogrč, **Metka Bricman** iz Strpne vasi, **Valentin Čebul** iz Šmihela, **Jakob Hirm** iz Gornje vasi, **Anna Perč** iz Štebna in dr. **Joško Rutar** iz Škocijana. Ostali člani Društva upokojencev Pli-berk ter NT vsem slavljen-cem iskreno čestitajo

Prisrčna voščila za 91-letnico in za bližnji god rojaku iz Sveč, sedaj občanu Škocijana ob Klopinskem jezeru, gospodu inšpektorju **Dominiku Šmidu**!

28. junija 1993 je na dunajski univerzi za gospodar-ske vede sponziral **Klaus Lesjak** z Žihpolj. Mlademu magistru iskreno čestitamo in mu želimo obilo poklicne-ga uspeha.

RODL
SOMMER
EBERNDORF
BUCHHALM

DOBRLA VAS - PODHOM

SVEČE

Malka Feinig 60-letnica

V Vodica pod Šmarno goro sta meseca julija 1933 prirojali na svet dve deklici. Bilo je okoli godu svete Marjete. (Zaradi poletnih neviht smo svetnico častili dan prej, da bi preslepili zmaja.) Za eno od deklic so imeli pripravljeno ime Marjeta — po farni zavetnici. Za nepričakovano drugo novorojenko so starši izbrali ime Amalija.

Dvojkici Meta in Malka sta bili in sta še veliki prijateljici. Vendar sta se morali ločiti. Malka je l. 1960 prišla v Sveče, kjer se je poročila z Ucarjevim Tonijem, sedanjim nadzornikom, dr. Feinigom. Na Koroško je prišla kot diplomirana bolniška sestra in absolventka babiške šole. Svoje znanje in razne sposobnosti je lahko uporabila doma, saj je v družini pet otrok. Malka že od prihoda na Koroško sodeluje pri cerkvenem pevskem zboru. Posebno skrb posveča slovenskemu prosvetnemu društvu Kočna. Že dolga leta mu je skrbna tajnica, večkrat tudi režiserka, organizatorica glasbene šole itd.

Posebno razveseljuje jo, da je v enem letu postala dvakrat babica. K temu posebej čestitamo!

Svojih talentov ni zakopala. V zadnjem času je začela kipariti in slikati. Slišimo pa jo tudi v okviru slovenskih radijskih oddaj. Ob tej ženi vidimo, koliko talentov ima in kako jih zna razvijati.

Želimo ji, da bi v krogu družine in v slovenski skupnosti še dolgo uspešno delovala in v zdravju in zadovoljstvu doživela veliko lepega! Na mnoga leta!

„JABOLKO — LIMONA“

Otroci 4. razreda LŠ sodelujejo pri akciji: poštenih 50 km/h skozi Bilčovs

Prometna vzgoja je težišče v 4. razredu ljudske šole in vsi odgovorni se trudijo, da bi otroci že v teh letih doumeli pomen varnosti na cestah.

V dveh šolah vsakega okraja organizira Kuratorij za varnost v prometu s sodelovanjem žandarmerije in občine posebno akcijo, kjer se lahko otroci aktivno vključijo v delo žandarmerije in dobijo na kraju samem resničen vtis o problemih pri nadzorovanju prometa. Letos je taka akcija potekala v okraju Celovec-okolje mdr. v Bilčovsu.

Rezka Kapus je letos razredničarka 4. razreda OS Bilčovs in je otroke skrbno pripravljala. S pomočjo posebnega video-filma in z drugimi pripomočki je razlagala dvojni pomeni: otroci naj doživijo resnični potek prometa skozi domačo vas in se vključijo v prometno kontrolo tako, da pohvalijo poštene voznike (vsak, ki ne vozi več kot 50 km/h, dobi svežo jabolko in pismeno pohvalo, ki so jo otroci sami narisali), ali pa so opozorili voznike, ki so prekršili varnostne predpise, spet s posebnim govorilnim listom in kislom limono. Drugi namen te akcije pa je vzgajati voznike, kar je nemara še bolj učinkovito, ker pohvala oziroma graja iz ust domačih otrok naredi drugačen vtis kot uradovanje prometne policije.

Po obsežnih pripravah se torej zberejo otroci 4. razreda z učiteljico Rezko Kapus in tremi prometniki domače žandarmerije nekega delavnika zadnjega tedna šolskega leta ob 10. uri na določenem mestu sredi Bilčovsa. Radar je postavljen, otroci čakajo ob cesti

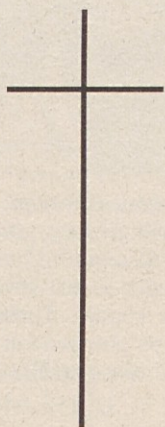

Tudi ti dve učenki LŠ Bilčovs skrbno sodelujeta pri prometni vzgoji.

z dvema košema limon oz. jabolka, samo promet je bolj redek. Policija ustavlja voznike, otroci stopijo do vsakega in z resnimi besedami opravljajo svojo nalogo: „Hvala, da ste vozili skozi Bilčovs poštenih 50 km/h, prosim, bodite še naprej tako obzirni in srečno vožnjo!“ Ali: „Vozili ste prehitro, s tem ogrožate varnost na cesti in tudi naše življenje. Moramo vam dati limono v opomin in prosimo, da se v prihodnje držite prometnih predpisov.“ Mnoge „grešnike“ je očitno sram pred otroki in iščejo izgovore, otroci pa ugotavljajo, da promet ni samo igra in radovedno spremljajo delo

uniformiranih prometnikov, ki jim potrpežljivo razlagajo vsak ukrep. Malica od županje, majica od Kuratorija za varnost v prometu, pohvala od žandarmerije in učiteljice kot majhno priznanje otrokom so zaključila to prometno akcijo.

Konkretnih podatkov o akciji ne smemo objaviti, samo toliko: v prvi uri je 6 voznikov od 26 dobilo limono (do 65 km/h), eden pa je bil kaznovan (nad 65 km/h). Še tri primere: Majhen otrok je sedel neopasan na sprednjem sedežu, eden od avtomobilov je bil tehnično pomanjkljivo opremljen, eden izmed otrok pa je zalotil svojo staro mamo, da je vozila prehitro.

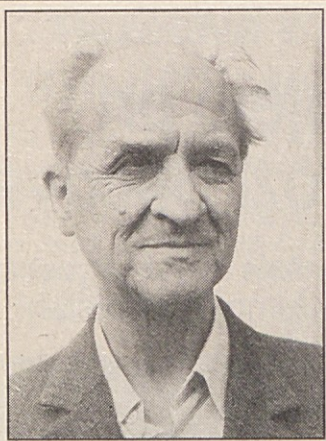
V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom in znancem, da je za vedno odšla

dipl. ing. arh. Marjana Kunčič

Pospremili jo bomo v petek, dne 16. julija 1993, ob 16. uri na pokopališču na Žihpoljah k zadnjemu počitku.

V tihi žalosti:

Mirko, mož
Barbara in Richard, otroka
Filip, oče
Milena, sestra
v imenu vseh sorodnikov

60-letnica nove maše

MATEVŽ NAGELE - duhovnik in kulturni delavec

29. junija 1993 je Matevž Nagele, duhovnik v pokoju in veliki kulturni delavec, slavil svojo 60-letnico nove maše.

zijo.

Ker pa so se Korošci odločili za obstoj pri Avstriji, je šel v gimnazijo v Kranj, saj so gimnazijo v Velikovcu zaprli. V Kranju se je kmalu vživel. Zraven pouka je še sodeloval pri različnih mladinskih kroških in posebno pri krščansko usmerjenih "Orlih". V teh društvih so se učili petja in odrske dejavnosti. Vsako leto so s profesorji naštudirali dve igri. Po opravljenem zrelostnem izpitu se je Matevž Nagele vrnil na Koroško. Odločil se je za duhovniški poklic in začel obiskovati semenišče v Celovcu. 29.6.1933, na praznik sv. Petra in sv. Pavla, je imel mladi duhovnik novo mašo v svoji domači fari. Na tej slovesnosti se

je zbralo veliko ljudi s cele dvojezične Koroške.

Ljudje so ga, kakor sam pravi, opogumili za delo v prid cerkvi in slovenskemu narodu. V prvih letih svojega delovanja je bil v raznih krajih dvojezične Koroške in tako je spoznal ljudi in navade iz vseh treh dolin (Zilje, Roža in Podjune). Med 2. svetovno vojno pa je postal žrtev nacistov, ki so ga prestavili iz Slovenjega Plajberka v Paternion na Zgornjo Koroško. Kmalu nato so ga spet premestili v Zammelsberg, kjer je dočakal konec druge svetovne vojne.

Vrnil se je zopet v Slovenji Plajberk, kjer je bil še eno leto. Nato so ga premestili k Mariji na Zilji. Deset let pozneje je prev-

zel Matevž Nagele župnijo v Žitari vasi.

Kot duhovnik faranom ni bil na voljo samo za dušnopastirsko, temveč tudi za kulturno dejavnost. Uvedel je takojimenovalne "akademske sestanke", ki so bili v raznih krajih Južne Koroške. Geslo teh krožkov je bilo, da morajo vsi Slovenci, vseeno ali so učeni ali ne, držati skupaj in si drug drugemu pomagati v stiskah. Povsod, kjer je deloval gospod Nagele, se je popolnoma žrtvoval za svoje farane. Vedno je bil z veseljem pripravljen pomagati. V Žitari vasi kot tudi v Pliberku je ustanovil igralske skupine. Tako je na svoj način gojil naprej slovensko materinščino.

Pred tremi tedni je praznoval Matevž Nagele 60. obletnico svojega mašniškega posvečenja. Pred nekaj leti je šel v zasluženi pokoj v Št. Peter k šolskim sestram. Tam je sedaj hišni dušni pastir.

85-letnemu Matevžu Nageletu želimo še na mnoga leta! Bog naj nam ga še dolgo ohrani zdravega!

Igor Roblek

BAROMETER
ZLATIŽC

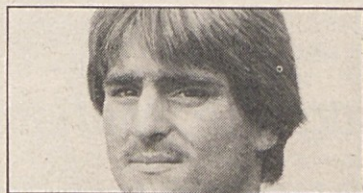

Jezera so
preobremenjena.
Kdo naj
ima
prednost:
domačini
ali turisti?

Pripravil:
Igor Roblek

Joško Wrolich, Loče: Mnenja sem, da bi morala biti kopališča dostopna v prvi vrsti domačinom in ne v tolikšni meri tujcem, ker so domačini ves čas v tem kraju in imajo zaradi tega prednost. Mislim, da bi bila to najboljša rešitev.

Benjamin Wakounig, Spodnje Vinare: Trenutno je ob Klopinski jezeru zelo veliko tujcev, zato sem mnenja, naj imajo prednost domačini, ne pa v tolikšni meri turisti. Začasno je Klopinsko jezero zelo obremenjeno.

Antonija Sabotnik, Hodiše: Pri nas se lahko kopajo vsi, vseeno ali so turisti ali domačini. Prostora je za vse dovolj. Mislim pa tudi, da jezera niso preobremenjena, ker imajo vsi dovolj prostora za kopanje. Nisem za to, da bi potegnili črto med tujci in domačini.

Slavko Tschertou, Borovlje: Po mojem ima vsak pravico, da se kopa v jezerih. Nikogar ne moreš izključiti. Domačini imajo seveda pravico, da se kopajo. Turistom pa tudi ne moreš prepovedati kopanja, ker indirektno živimo od njih.

Lojze Lach, Klopinj: Mnenja sem, da naj imajo vsi dostop do jezera. Po mojem kvaliteta Klopinskega jezera ni slaba, ker je letos manj turistov, kot jih je bilo prejšnja leta. Kvaliteta pa je slaba samo zaradi urina, ki ga nekateri spuščajo v jezero.

Robert Sturm, Mokrije: Stanujem blizu velikega jezera. Zato mi je znano, kako so jezera preobremenjena. Gotovo bo potrebno število kopalcev omejiti. Ne moreš pa izključiti ne domačinov, ne turistov, ki prinašajo denar. Potrebno bo najti salomonsko rešitev.

SPD RADIŠE

MALO LJUDI IN VELIKO KULTURE

Ni mnogo krajev na južnem Koroškem, kjer igra kulturno delovanje tako pomembno vlogo v vsakdanjem življenju. Radišani so si ustvarili pravo kulturno središče.

Otroški zbor pod vodstvom Tatjane Tolmaier

Radiše so drugačne

Marsikateri dolinec pomisli na Cankarjev Blatni dol, ko sliši za Radiše. Radišani še danes slovijo v nižini kot zakotno svojsko, hribovsko ljudstvo, ki živi tam zgoraj neke med seboj s svojimi navadami in prav čudnim vedenjem. Kdo si lasti pravico, da misli tako hudobno? Prav gotovo ne nekdo, ki je že kdaj bil na Radišah in vsaj malo pozna domačine. Morda so Radišani res posebne vrste ljudje, vendar nikakor ne v slabšem pomenu. Radišani so drugačni kot Ziljani, Podjunčani ali Rožani. Radišani so skupnost, prava družina (to nista tisti in tisti Nuži in Hanzji, to sta naša Nuži in Hanzji), kar naj ne pomeni, da so enolični ljudje z enim glasom in enim mnenjem. Radišani so med seboj tudi radi v primežu, pač le, da se kmalu nato spet lahko pobotajo. Radiše bi skoraj lahko primerjali z idilično vasjo Asteriksa in Obeliksa, čigar trdoživi, daleč naokoli poznani in priljubljeni prebivalci so sposobni klubovati vsem in vsemu. Ena njihovih vrlin je vsekakor, da se zavedajo, kako pomembno je gojenje kulture. Temu primerna je

mnogoličnost, ki je za tako majhen kraj enkratna.

Pester zaključek

Preteklo nedeljo so na Radišah zaključili društveno leto uokvirjeno v prireditve s piknikom, kjer se je zrcalila vsa kulturna raznovrstnost kraja, saj so bile na sporedu vse panoge (zborovsko petje, glasbena šola, odrska dejavnost in šport). Tomaž Ogris, predsednik SPD Radiše, je s ponosnimi, podkrepljenimi besedami kot povezovalce posegal v prireditve. "Mi smo majhno društvo majhnega kraja," je dejal in nadaljeval, da je za kakovostno delovanje potrebno "veliko vztrajnosti in prizadevnosti ter vlagati mnogo prostega časa". In kadar se je oglašil, ni mogel mimo tega, da se ne bi zahvalil prizadevnim in dejavnim, najsi so to Heidi, Ane, Tatjana in še katere ali Nužiji, Hanziji, Marki in drugi. Brez vseh teh dejavnosti ne bi bila ne uresničljiva, ne obstojna.

Veliko kulture v majhnem kraju

Kulturna ponudba Radiš je, kot rečeno, izredno pestra in sega od

zborovskega petja prek Slovenske glasbene šole do odrskega uprizorjanja (na tem področju vse bolj presenečajo z dokaj dobrim podajanjem zahtevnih del) in športnega ukvarjanja (trenutno je v modi karate, saj jih trenira evropski prvak Milan Hribnig).

Vse to zajema SPD Radiše, kulturno društvo kraja, ki šteje nekaj nad 400 prebivalcev. Pa naj še reče kdo, da tam gori žive zakrknjeni, vase zaprti ljudje, brez stika z na vse strani razvijajočim in spreminjajočim se svetom. Konzervativni so, vendar ne v slabem pomenu besede, temveč v tistem smislu, da radi črpa iz tradicije, iz narodnega bogastva.

Mladina vedno pripravljena

Tomaž Ogris ni ponosen le na "stare(jše) zajce" (op. avt.) kot na Nužija Lampichlerja, pd. Jugovega atija, ki je že od začetka leta 1979 ves čas aktiven v Društvu. Tomaž Ogris tudi z velikim navdušenjem postavlja na laž podo- bno današnje mladine, ki naj bi slovela po tem, da od nje ni kaj pametnega pričakovati na tem

področju. Radišanska mladina je drugačna. "Če je potrebno, je tu," Ogris s ponosom ugotavlja. Tudi najmlajši se z vso vnemo in velikim veseljem priključujejo pevskim, igralskim in drugim skupinam ter prispevajo svoj delež h kulturnemu ustvarjanju v domačem kraju. Prav gotovo je to najvažnejše za nadaljevanje dela.

Mladi tega v prvi vrsti ne delajo, "ker se od njih zahteva", marveč, ker imajo pri tem vselej mnogo zabave. In to si, bog ve, znajo ustvariti.

Odbor funkcionira

Tomaž Ogris strese iz rokava še eno pojasnilo, zakaj na Radišah deluje tako uspešno funkcionirajoči odbor. Dobro vzdušje in vestni odborniki jamčijo, da se delo odbora dobro opravlja.

Mediji mačehovski

Kar Tomaža Ogrisa in dejavne nasploh jezi, je, da množična občila premalo zasledujejo dogajanje na Radišah. Tako morajo Radišani pogostokrat sami poskrbeti za to, "da kaj pride v svet" (Ogris). Delno to opravljajo z glasilom "Naša vas", ki ga izdajajo v lastni režiji.

Kako gostoljubni in veseli vsakega obiskovalca so Radišani, je pokazal Tomaž Ogris ob koncu, ko se je vsem zahvalil za obisk, v sklopu tega tudi beguncem, ki so trenutno na Radišah, in nemško govorečim prijateljem.

Adke

Iščemo

sodelavca/vko s področja zunanje trgovine z znanjem slovenščine ali hrvaščine ter nemščine in angleščine. Potrebna pripravljenost do morebitnih potovanj. Plačilo po dogovoru. Začetek zaposlitve 1.9.93 v Gradcu.

Prijava: ACTIV HdGmbH.
Neufeldweg 146 A-8041
Graz.
Tel. 0316 475509 in 475315.

PISMO BRALCA

Dragi Vladimir!

V „Našem tedniku“ z dne 2. juli 1993 opozarjaš na sedemdeseto obletnico obstoja „Kluba slovenskih študentk in študentov na Dunaju (KSŠSD)“. Pišeš, da smo klubaši s spremembo statuta „ukradli klubu njegovo osebnost“, da nam „je zmanjkalo poguma, priznati se k lastni narodnosti“ in da smo „s takšno potezo hoteli prikriti manjkajočo aktivnost“. Ta Tvoja ocena ni povsem objektivna; kot avtor trenutno veljavnih klubskih pravil Ti želim celotno zadevo razjasniti.

Do leta 1991 je bil KSŠSD odprt le za osebe s slovensko materinščino in avstrijskim državljanstvom; zaradi teh določil se v klub denimo niso mogle včlaniti slovenske študentke iz Slovenije, Trsta ali Argentine, prav tako tudi ne študentje slovenistike brez slovenskih staršev. Sam sem se zato zavzemal za vseslovensko in humanistično koncepcijo študentskega kluba, se pravi za slovenstvo, ki temelji na ljubezni do slovenskega jezika in kulture, ne pa na „Ahnenpaßu“. V tem smislu je KSŠSD torej — po besedah našega predsednika Jožija Wutteja — „interkulturno društvo“, saj je odprto za vse osebe, ki „se za slovenski jezik, kulturo, zgodovino ali življenjski način na specifičen način zanimajo, neodvisno od njihove narodnosti, njihovega materinega jezika, državljanstva, njihove rase, njihovega sedeža, njihove verske izpovedi ali njihovega svetovnega naza- (tako statut); povsem zgreše-

no pa bi bilo, če bi kdo trdil, da klub zaradi tega ni več „slovensko društvo“; sicer pa klubska pravila niti enkrat ne omenjajo besede „interkulturno“, zato pa vsaj dvajsetkrat besedo „slovensko“.

Kar se tiče očitka „manjkajoče aktivnosti“, Ti želim naštet le nekaj dejstev:

1. KSŠSD izdaja trenutno edini slovenski študentski časopis v Avstriji, ki je ravnokar obhajal petletnico.

2. KSŠSD je letos izdal lep-slovnno zbirko „Smrt samokruhnosti“.

3. KSŠSD je vabil leta 1992 na 25 kulturnih, znanstvenih in družabnih prireditev.

4. Odlok ministra Schüssla o dvojezičnih kašipotih na Koroškem je načelno uspeh pravnega krožka KSŠSD, ki ga je ta dosegel s parlamentarno pomočjo g. Smolleta. Takšnih primerov je še več in jih bo tudi še naprej več, je pa gotovo tako, da gre KSŠSD, sploh pa pravemu krožku, bolj za stvar samo kot pa za prezentacijo uspehov in neuspehov v javnosti.

5. KSŠSD do današnjega dne ni prejel niti polovice za leto 1992 „dodeljene subvencije“.

Ob koncu svojega komentarja želiš klubu, da bi „postal spet v pravem pomenu imena Klub slovenskih študentk in študentov na Dunaju“; mislim, da se je Tvoja želja izpolnila že pred sedemdesetimi leti.

S prijateljskimi pozdravi

Joza Picej

„Cantilena“ — visok nivo

Minuli ponedeljek so bili gostje campinga Rož-Rosental v Kočuhi priča kulturni prireditvi, na kateri so uživali ob izbranem petju moškega komornega zbora s Poljske, hkrati pa jih je povezovalc Pavli Stern nevsiljivo seznanil tudi z eno od značilnosti južne Koroške — s prisotnostjo slovenske manjšine.

Piše mag. Mojca Uršič

Pevski gostje so prišli iz Wrocława na Poljskem. Moški komorni zbor „Cantilena“ obstaja že od leta 1966 in je gostoval s svojim kvalitetnim petjem že po mnogih evropskih državah — na Češkem in Slovaškem, v Nemčiji, Švici, Italiji, na Nizozemskem, v Franciji. Tokrat se v Avstriji predstavlja prvič.

Pobudnik gostovanja je učitelj Slovenske glasbene šole na Koroškem Julian Burdzy, ki je osebni prijatelj zborovodje prof. Tadeusza Zatheya. Organizacijo je prevzela Krščanska kulturna zveza iz Celovca v sodelovanju s SPD Trta iz Žitare vasi in SPD Srce iz Dobrle vasi.

Poljski pevci so se na Koroškem prvič predstavili v nedeljo (11. 7.) v žitrajski župnijski cerkvi, kjer so sooblikovali nedeljsko sv. mašo. Še isti dan so navdušili s svojim petjem Prevalčane v Sloveniji. Kot že rečeno, jih je v ponedeljek v svoji restavraciji v Kočuhi gostila družina Wernig-Kupper, ki si priza-

deva svojim gostom popestriti dneve oddiha tudi s kulturno nudbo, pri kateri ne manjka slovenska beseda. V sredo pa se je moški komorni zbor „Cantilena“ svojim petjem predstavil s Podjunčanom v dobrolski cerkvi. Poljski pevci so predstavili izredno pester in mednarodno obarvan spored. Seveda so zapeli nekaj poljskih, melanholično obarvanih pesmi, ki so tako blizu slovenske mu ušesu in duši. Upravičeno so mozavešno pa so izvajali tudi italijanske „canzone“, črnske duhovne pesmi, Georga Gershwina, Johna Lennona in Paula McCartneyja.

Za pestrost izvedbe oziroma spremljave koncerta je poskrbel družina Zathej in kitarist Piotr Plawski. Oče-dirigent je k sodelovanju pritegnil vso svojo družino: žena Barbara je mestoma skrbela za klavirsko spremljavo in solistične sopranske vložke; temperamentna hči Joanna je tudi delno s klavirjem spremljala zbor.

† Milan Breznik

Slovo od tihega prijatelja

Aprila je obhajal svojo 71-letnico, konec junija pa se je za vedno poslovil od svoje družine in prijateljev. Moral se je ukloniti daljši, težki bolezn — dipl. trg. Milan Breznik iz Celovca.

Rajni izhaja iz znane Breznikove družine v Pliberku. Rodil se je leta 1922, obiskoval gimnazijo sprva v marjanišču in nato v Št. Pavlu. Ko je prišla vojna, Breznikovim Hitlerjev režim ni vzel samo doma in domovine, temveč tudi očeta. Letos februarja je preteklo 50 let, ko je Stefan Breznik st. preminil v nacistični kaznilnici v Berlinu-Moabitu.

Po vojni je rajni Milan končal na dunajski Visoki šoli za svetovno trgovino študij, se preselil v Celovec in najprej delal v filiali podjetja Jugo-Trade, nato pa je bil vse do upokojitve poslovodja in družabnik podjetja Carimpex (sedaj v lasti Zveze slovenskih zadrug). Leta 1949 se je poročil; žena Inge, iz Češke, mu je rodila hčerko Sonjo, ki je po očetovi smrti

vzela mater na svoj štajerski dom.

Milan Breznik je bil priden obiskovalec slovenskih kulturnih in političnih prireditev ter zvest bralec Našega tednika. Zato so se mu v slovo zahvalili tudi z domačo pesmijo; zapel je MoPZ „Valentin Hartman“, ki je bil rajnemu še posebej pri srcu. Pogrebni obred je vodil dr. Janez Skuk (ob asistenci Jožeta Kopeiniga), besede slovesa pa je spregovoril njegov veliki prijatelj dr. Franci Zwitter. Mdr. je dejal: „Nikdar ni silil v ospredje, vedno pa je bil prisoten, in to zavestno, kadar je to zahteval dani trenutek.“

V tem smislu bomo rajnega Milana ohranili v lepem spominu.

Žalujemo sorodnikom velja naše iskreno sožalje.

—Kuj—

Feldner: „KHD ni zastopnik večine“

Koroški Heimatdienst je prvič v svoji zgodovini priznal, da ni zastopnik večinskega naroda. Po izjavi Feldnerja zastopa KHD 10.000 individualnih članov.

To smo izvedeli na tiskovni konferenci KHD (12. julija), na kateri so Feldner in njegovi sodelavci vehementno nasprotovali vstopu Avstrije v Evropsko unijo. KHD se boji, da bi po tej poti prišlo do priključitve Koroške in Štajerske k regiji Alpe-Jadran in da bi v tem primeru predstavljali nemško govorečo samo desetodstotno manjšino. Feldner se je izrekel tudi proti multikulturalnosti „v smislu spojitve narodov“.

evske kulture

delno pa se je predstavila kot solistična pianistka oz. v duu s kitaristom; najmlajši član družine Zathay, 7-letni Karol, pa je kot nadebudni violinist zaigral variacije na temo vsem znane pesmi „Mojster Jakob“.

Poljski pevci so z vokalnim in instrumentalnimi solisti poskrbeli za raznovrstnost sporeda, ki je zadovoljil občinstvo vseh okusov in zahtevnostnih stopenj. Poslušalci so ob koncu glasbene goste nagradili z bučnim ploskanjem, ki je prineslo še nekaj popularnih dodatkov.

Po koncu uradnega dela koncerta je glasbenike čakala zaslužena večerja, ob kateri pa se je povsem sproščeno pesem oglašala še pozno v noč... Poljski gostje, hvala Vam za lep glasbeni večer, družini Wernig-Kupper pa za gostoljubje in domačnostno vzdušje!

Gostje campinga Rož so pozorno prisluhnili moškemu komornemu zboru „Cantilena“ iz Wrocława (Poljska); solisti — mati in hči — Barbara in Joanna Zathay, dirigent Tadeusz Zathay. Foto: MUR

Lužiški Srbi v novi svobodi

Krščanska kulturna zveza je v okviru akcije „Avstrija-Evropa, stari predsodki nove strukture“ povabila na Koroško predstavnike Lužiških Srbov, namreč Srbski vaški ansambel Wudowor, ki se bo predstavil v soboto v zdraviliščnem parku Vrba v Rožu in v nedeljo v Škocijanu v Podjuni. Spremljevalec skupine je v nekaterih krogih na Koroškem že poznani kanonik Martin Salowski. Na tem mestu nekaj besed o Lužiških Srbi.

Lužiški Srbi so narod zahodnoslovanske skupine, potomci elbskih Slovanov (imenujejo jih tudi Vende), ki so se kot naši predniki Alpski Slovani naselili na območju današnje vzhodne Nemčije v 5./6. stol. Živijo na Saškem (Gornja Lužica s središčem Bautzen) in Brandenburškem (Nižja Lužica s središčem Cottbus) v porečju reke Spree. Medtem ko so bili svojčas sploh proti severu daleč bolj razširjeni (razvidno iz različnih krajevnih poimenovanj), se je v toku časa njihov življenjski prostor vidno zožil. Danes jih je še okoli 60.000.

Zgodovina Lužiških Srbov je v dosti podobna zgodovini Slovencev (zlasti koroških). Tudi oni so bili npr. v času nacizma izpostavljeni načrtnemu zatiranju in izganjanju. Pritisku so najbolj kljubovali katoliški Srbi, huda škoda pa je bila prizadejana evangeliškim, ki nikoli niso bili tako močno zavedni kot katoliški. V času vojne so bile prepovedane vse ustanove Srbov, ta-

ko tudi strešna organizacija Dómovina. Komunistična diktatura po vojni je bila veliko strpnejša in l. 1948 je izdala celo Zakon o pospeševanju pravic Lužiških Srbov. Tedaj je znotraj slovanske narodne skupnosti prišlo do nove nacionalne zavesti in ustanavljanja značilno srbskih institucij z namenom negovati in ohraniti kulturo. Vendar so morali biti vsi odborniki teh ustanov pripadniki komunistične partije, vrhu tega ustanove niso smele delovati samostojno, ampak so morale biti pod okriljem komunističnih organizacij. Kajti ločitvenih teženj komunisti niso trpeli, ne dovoljevali. Katoliško obarvana društva so bila seveda strogo prepovedana. Komunistična vlada pa je Srbe po svoje le izkoriščala kot nostalgični izbosek „cvetoče“ države. L. 1945 se je strešna organizacija Dómovina ustanovila na novo. Njen politični dodatek pa je

Kanonik Martin Salowski

postala Srbska narodna skupščina — prva politična ustanova Srbov.

Positivno pod komunisti je bilo le to, da so bili Srbi kot narodnost priznani, njihov jezik pa dovoljen in funkcionalen. Kljub temu se je že leta 1948 tudi med Srbi pojavil tihi odpor proti komunistični diktaturi, ki je dosegel prvi vrhunec leta 1960, ko je bila zaključena kolektivizacija kmetijstva. Na plan so stopila prva protikomunistična gibanja. Vladni odgovor so bili poostreni odloki v škodo Srbov posebej na jezikovno izobraževalnem področju. To je trajalo do preobrata leta 1989, padca Berlinskega zidu.

Danes se Srbi ne čutijo zapostavljene, marveč uživajo novo svobodo. Po vaseh in ulicah kulturnega središča Bautzen, čigar 10% prebivalstva je srbskega, se še sliši srbska beseda, imajo svoje otroške vrtce, šole, časopise in publikacije, dnevno po tri ure radijskega in tedensko po pol ure televizijskega sporeda. Poleg številnih kulturnih društev so si ustvarili tudi svoje gledališče. Vključeni so v ustanove narodnih skupnosti (FUEENS, Evropski svet) in gojijo stike z mnogimi drugimi narodnimi skupnostmi. Pojavlja se nova narodna zavest.

ADKE

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U

PETEK, 16. julij
Knjižni magazin.

SOBOTA, 17. julij
Od pesmi do pesmi —
od srca do srca.

NEDELJA, 18. julij
6.30—7.00 Dobro jutro na
Koroškem. — Duhovna
misel (dr. Miroslav
Ostravsky).
18.10—18.30 Za vesel
konec tedna.

PONED., 19. julij
Slov. utrip na Dunaju: 70 let
študentskega kluba, 20 let
društva „Ivan Cankar“.

TOREK, 20. julij
Partnerski magazin.

SREDA, 21. julij
Glasbena sredi.
Večerna: J. Brahms: So-
nata za violino in klavir
op. 106. — Interkulturni
pogovor ob izidu knjige
„Die Geographie des
Menschen“.

ČETRTEK, 22. julij
Rož — Podjuna — Žilja.

DOBER DAN, KOROŠKA

Nedelja, 18. julija,
ob 13. uri v TV 2

Poned., 19. julija,
ob 18.10 v TV SLO 1

predvidoma z naslednjimi prispevki

Občina Bistrica naj bi postala turistični center Podjune. Prvi ukrep: stara sedežnica je odslužila.

Še se vsi spominjajo lanske suše: kmetje se bojijo letos še hujših posledic.

Ustna harmonika in kitara, nenavadni glasbeni duo v cerkvi na Humu.

Ozon: nevarnost, pred katero se lahko zaščitimo.

„Tobja“: živahna predstava lutkovne skupine ABCčedke.

Pedagoški teden v poletnih mesecih nudi tudi dvojezičnim učiteljem možnost poklicnega izobraževanja.

Skupna jim je ljubezen do petja: moški komorni zbor Cantilena s Poljske v gosteh pri slov. društvih.

Poletni pop-festival Alpe-Jadran: popestrijev ponudbe ne samo za mladino v Globasnici.

NARODNE MANJŠINE V EVROPI

Pesmi in plesi lužiških Srbov iz Nemčije

SRBSKI VAŠKI ANSAMBEL WUDOWOR

v soboto, 17. julija 1993, ob 20.30

ZDRAVILIŠČNI PARK VRBA

Prireditelj: SPD „Drabosnjak“ iz
Kostanj

*Ob slabem vremenu bo prireditev
v slavnostni dvorani občine Vrba*

v nedeljo, 18. julija, ob 20. uri
v Kulturni dvorani „KASSEL“ v
Škocijanu

Prireditelji:

MoPZ „Vinko Poljanec“, otroški
zbor Škocijan, Krščanska kultur-
na zveza

Borovlje

Mestna občina Borovlje sporoča, da
je

PUŠKARSKI MUZEJ

v Borovljah odprt do 9. oktobra
1993, od ponedeljka do petka od 10.
do 13. ure in od 15. do 18. ure, ob
sobotah od 10. do 13. ure. Od 3. 7.
do 11. 9. v sobotah od 10. do 18. ure.
Po dogovoru možen tudi ogled s sku-
pinami.

Korte

KORŠKO ŽEGNANJE

Čas: v nedeljo, 18. julija

Ob 9. uri sv. maša z pranganjem.
Po sv. maši bo pod lipo družabnost
— srečanje.

Prireditelj: Obirski farni svet

Komelj

**XIV. POHOD NA KOMELJ IN SPO-
MINSKA SVEČANOST**

Čas: v nedeljo, 18. julija 1993

● Za tiste, ki radi hodijo peš, je
zborno mesto pri Lombarju-Kolenik v
Čirkovčah pri Pliberku/Schilterndorf
bei Bleiburg, in odtod odhod ob
9.30. Pot je dolga 7 km v eno smer.
● Za tiste, ki ne zmorejo cele poti
peš, je zborna mesto ob 11. uri pri
gostilni Pistotnik na Komelju/Köm-
mel bei Bleiburg.

Do 12.30 je zborna mesto za vse pri-
hodnike in udeležence spominske
svečanosti pri spomeniku pri Cimpru-
cu. Ob 12.30 bo sveta maša, ob 13.
uri spominska svečanost padlim par-
tizanom. Po svečanosti bo pri
Štibarju družabno srečanje. Opozar-
jamo pohodnike, da pridejo primerno
oblečeni. Pohod in spominska sve-
čanost bosta ob vsakem vremenu!
Prireditelja: Zveza koroških partiza-
nov in SPD „Edinost“ v Pliberku

Radiše

TEKMA KOSCEV

Čas: v nedeljo, 25. 7., ob 14. uri

Kraj: pri Šuberniku v Zgornjih Rutih
Prireditelj: SPD „Radiše“

Višarje

Spet vozi žičnica na Sv. Višarje

Urnik delovanja žičnice je **od 9. do 17. ure** ob delavnikih, **ter 8. do 18. ure** ob nedeljah in praznikih do konca poletne sezone. V svetišču je dnevna sveta maša **ob 12. uri**; ob nedeljah in praznikih pa **ob 9.30, 10.30, 12. in 15. uri**.

Globasnica

**Slovensko kulturno društvo Glo-
basnica vabi na KONCERT OB PRI-
LIKI TURNEJE PO AMERIKI**

v soboto, 24. 7., ob 20.30 v farni
dvorani v Globasnici

MePZ „Peca“ in folklorna skupina
bosta predstavila program, ki ga
bosta predvajala na koncertni turneji
po Ameriki in Kanadi.

Železna Kapla

ZVENEČA ALPSKA DEŽELA

Čas: v soboto, 24. 7., ob 20.30

Kraj: v glavni šoli v Železni Kapli
Sodelujejo: Schwarzantaler Dirndl
(Štajerska), Kwartet „Kralj Matjaž“ iz
Libuč, Sängerrunde Sommerau
Prireditelj: Alpski klub „Obir“ na
Obirskem

Št. Primož

KULTURNI VEČER

Čas: v petek, 23. 7., ob 20.30

Kraj: v Kulturnem domu v Št.
Primožu

Sodelujejo: Otroški zbor SPD „Danic-
ca“, Dekliški oktet „Karantanija“,
Moški zbor SPD „Trta“, Mešani zbor
SPD „Danica“

Prireditelj: SPD „Danica“ v Št.
Primožu

Žužalče

PIKNIK

PRI TRUNKU V ŽUŽALČAH

Čas: v nedeljo, 18. 7., ob 12. uri

Prireditelj: Slovensko prosvetno
društvo „Dobrač“ na Brnci
Prireditelj bo ob vsakem vremenu!

TEDEN MLADIH UMETNIKOV

Čas: od ponedeljka, 26. julija,
do sobote, 31. julija

Kraj: v Mladinskem centru na
Rebrci

Z vami bodo delali, risali, peli, plesali, slikali . . . :
Albert Krajger, Ilse Moller, Barbara Möseneder,
Nežika Novak, Valentin Oman, Hermi Paulič, Rožica
Pušnik, Minka Veselilč, Izidor Stern, Breda in Tine
Varl in spremljevalci.

Starost: od 6. do 12. leta

Prinesi s seboj: osebne potrebščine, delovno oble-
ko, škarje, lepilo, vodne barvice, instrumente in veli-
ko dobre volje!!!

Cena: 850,— šil. za polni penzion. Stroški za mate-
rial se posebej zaračunajo.

Prijave sprejema: Krščanska kulturna zveza, 10.-
Oktoberstr. 25/3, 9020 Celovec, telefon: 0463/
516243.

Rok prijave: 16. julij 1993

Bistrica pri Pliberku

BISTRIŠKI KULTURNI DNEVI

Prireditelj: občina Bistrica pri
Pliberku

Nedelja, 18. 7., ob 18. uri

OPEN-AIR KONCERT „CAPS“ na
vaškem trgu v Ponikvi

Sreda, 21. 7., ob 20. uri

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

v Familien-Club Hotel Petzenkönig

Sobota, 24. 7.

HOBIUMETNIŠKA RAZSTAVA

v gostilni Jamnig, Konovece

Sobota, 7. 8., ob 20. uri

KONCERT na Breškem jezeru (slavje
gostov)

Sobota, 14. 8., ob 19. uri

KONCERT NA TRGU

pri gostilni Loser v Šmihelu

Žitara vas

POLETNI KONCERT

Čas: v nedeljo, 18. julija, ob 20. uri

Kraj: v Ljudski šoli v Žitari vasi

Nastopajo: Plazniška dekleta in
cerkveni zbor iz Št. Lipša, MoPZ
SPD „Bilka“ iz Bilčova, MoPZ SPD
„Trta“ iz Žitare vasi

Prireditelj: SPD „Trta“ v Žitari vasi

Dom v Tinjah

Od sobote, 17. julija, ob 18. uri do
petka, 23. julija, ob 13. uri

SLOVENSKE POČITNICE — za
začetnike in napredujoče

Vodi: skupina študentov slavistike

od sobote, 17. julija, ob 18. uri do
petka, 23. julija, ob 13. uri

FERIAE LATINAE

Vodi: mag. F. W. Kucher, G. Di Maria,
M. Siviero in G. Scarpa-Gregorij

od sobote, 24. julija, ob 14.30 do ne-
delje, 25. julija, ob 16.30

PRIPRAVA NA ZAKON, nem.

Spremlja: rektor Jože Kopeinig
Predavatelj: zdravnik, mati in du-
hovnik

Zablaško jezero

KULTURNI VEČER

Čas: v torek, 20. 7., ob 20.30

Kraj: na Breznikovem campu ob Zablaškem jezeru

Sodelujejo: Folklorna skupina SPD „Zarja“, Moški zbor SPD „Vinko Poljanec“, Mešani zbor „Danica“

Prireditelj: SPD „Danica“ v Št. Primožu

OTROŠKA GALA ZA MIR

Otroci iz Avstrije, Slovenije, Švedske, Poljske in Turčije pejejo, plešejo in muzicirajo za mir.

Čas: v petek, 16. 7., ob 19.30

Kraj: Landhaushof v Celovcu

Prireditelj: Kindervolkstanz-gruppe Klagenfurt

RAZISKOVALNA DELAVNICA

Mladina iz Slovenije in Koroške bo v dneh

od 18. do 25. julija 1993

raziskovala kulturo vsakdanjega življenja v Št. Janžu in Bilčovsu

CENTER RAZISKAVE:

Stara šola v Št. Janžu v Rožu

Prireditelj: Slovenska prosvetna zveza

Koroški radio s Slovenskim oddelkom, Kleine Zeitung in Športni klub Globasnica

vabijo na

POLETNI FESTIVAL ALPE-JADRAN

v šotoru na športnem igrišču v Globasnici

17. julija, ob 20. uri

ALPE-JADRAN POPFESTIVAL

Sodelujejo: DIE BUBEN, ČUKI, CHAINLELL

18. julija, ob 20. uri

ALPSKI VEČER

moderator: Marjan Velik

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu razpisuje

likovno kolonijo, ki bo od 23. do 28. avgusta 1993 v Porabju na Madžarskem.

Na programu: delo z glino in keramiko.

Prijave bomo sprejemali po vrstnem redu: tel. 0463 / 514300/20/22

Slovenski oktet bo pel v Dobrli vasi

Nastopil bo v pomlajeni postavi

Dne 29. julija ob 20. uri bo Slovenski oktet iz Ljubljane spet gostoval na Koroškem v Avstriji, in sicer bo imel koncert v Dobrli vasi. Vsak nastop na Koroškem je za Slovenski oktet praznik, zlasti če so med poslušalci tudi naši slovenski ljudje.

Tako se pevci še vedno spominjajo prejšnjega uspelega koncerta med prijatelji v Dobrli vasi. Prepričani smo, da se bodo intimne vezi med nastopajočimi in občinstvom potrdile in obnovile tudi na tem prihodnjem koncertu. Sicer pa je oktet znan in priljubljen v širšem koroškem krogu. Že trikrat je z uspehom nastopil na elitnem poletnem festivalu Koroškega poletja.

Čeprav je doma zaradi izrednih razmer in bližine vojne tudi v kulturi bolj sušno, Slovenski oktet še vedno veliko nastopa v Sloveniji in izven nje. Pravkar so pred krajšim dopustom imeli koncert na slavnostnih prireditvah v Laškem, neposredno po obisku na Koroškem pa bo oktet poletel v Dubrovnik, kjer bo kot eden red-

kih stalnih gostov spet koncertiral v okviru Dubrovnškega festivala.

Nastop v Dobrli vasi bo toliko bolj zanimiv, ker prihaja tokrat oktet v nekoliko spremenjeni, pomlajeni postavi. Namesto basista Marjana Štefaničiča, ki je odšel v pokoj, in tenorista Jožeta Janiča, ki se bolj posveča svojemu fagotu, sta postala člana Slovenskega okteta dva nova pevca, in sicer basist Borut Gorinšek in tenorist Marjan Trček. Oba sta preizkušena, odlična pevca in se izkazujejo, zlasti še Tinček, tudi v solističnih partijah.

Na koncertu bo Slovenski oktet pel kot običajno svoj razno-ter program od klasike do narodnih pesmi. Posebej veliko, kar štiri skladbe, bodo peli iz zaklad-

nice našega starega mojstra Jacoba Gallusa-Carniolusa, ki je že davno slovensko kulturo popeljal v Evropo. Eno izmed teh skladb so oktetovci naštudirali prav zdaj nanovo. Poleg tega bo zanimivost posebne vrste tudi vrsta starih ruskih pravoslavnihih pesmi, s katerimi je Slovenski oktet zaslovel po svetu skupaj z znanim švedskim tenoristom Nicolajem Geddo. Program ne bi bil popoln, če ne bi poleg mednarodnih pesmi oktet pel tudi vrsto domačih narodnih. Med drugim bo na sporedu tudi priljubljena koroška žalostinka „Nmau čez izaro“. Srečanje v Dobrli vasi bo tako večer kulture in naše narodne zavesti.

Bogdan Pogačnik

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopa predsednik dr. Matevž Grilc, 9020 Celovec, 10.-Oktober-Str. 25/III.

Uredništvo: mag. Janko Kulmesch (glavni urednik), Silvo Kumer (2. glavni urednik), Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (fotograf), vsi: 9020 Celovec, 10.-Oktober-Str. 25/III, Karl Sadjak (toglasni oddelek).

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26. **NAŠ TEDNIK** izhaja vsak petek. Naroča se na naslov: Naš tednik, 10.-Oktober-Str. 25/III, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglasnega oddelka 04 63 / 51 25 28. Telefaks: 0463/512528-22.

RODL SOMMER

EBERNDORF BUCHHALM

DOBRILA VAS - PODHOM

„RODL SOMMER“ pomeni toliko kot poletno sankališče (Sommerrodelbahn) in ni nič drugega kot vaše veselje na najdaljšem poletnem sankališču (1.250 m) na Koroškem. Vsak to zna in doživi nekaj novega na izletu v okolici Klopinskega jezera in Dobrle vasi!

ITALIJA
ITALIEN

SLOVENIJA
SLOWENIEN

Portret Globasnice v RTV Slovenija

V okviru oddaje „Sloenci v zamejstvu“ bo televizija Slovenija objavila v **nedeljo, 18. 7., ob 12. uri**, portret Globasnice.

Politichno
upravna
akademija

razpisuje delovno mesto tajnice / tajnika

Delovno področje izobraževalnega društva: priprava in organizacija seminarjev, tečajev, predavanj; mladinsko delo, izdaja brošur in knjig, etc.

Pogoji: Dobro obvladanje slovensčine in nemščine, zanimanje za narodno-politično delo in organizacijske sposobnosti.

Nudimo: Samostojno delo, nadaljnje izobraževanje in primerno plačo.

Pismene prijave z življenjepisem pošljite do 31. julija na: PUAk, 10.-Oktober-Str. 25/III, 9020 Celovec.

KRATKE VESTI

OBČINSKI TURNIR

Falandrovi zopet prvi

Že tradicionalni občinski turnir SKD Globasnice, letos že peti, je bil zopet lep družabni dogodek, čeprav je nekajkrat deževalo kot iz škafe. Kot po navadi, so bili tudi letos Falandrovi bratje nepremagljivi; v finalni tekmi so premagali Podjunčane s 3:1, pri čemer je dal odločilni gol najmlajši, namreč Leopold Sadjak. Sodelovalo je 11 moštev iz cele občine. Za naslednje leto pa si prireditelj že sedaj beli glavo, da ne bi prihajalo do tako številnih poškodb na tem turnirju. Kar 5 (!) igralcev je moralo po turnirju, oz. med turnirjem, v bolnišnico...

1. Falandrovi
2. Podjuna
3. Večna vas
4. TVG Globasnica
5. Mala vas
6. FF Globasnica
7. Podroje
8. FF Šteben
9. HEAVY Metal
10. Gösner Boys
11. Black Boys

EVROPSKI POKAL

Težki nasprotniki za Slovence

SCT Olimpija iz Ljubljane je za nasprotnika v pokalu državnih prvakov v predtekmičnem dobila Skonto iz Rige (Letonija). Neprimerno težje bo za Celjane, ki se bodo v pokalu pokalnih zmagovalcev pomerili z danskim Odensejem. V pokalu UEFA pa bo Branik iz Maribora igral proti romunski ekipi Gloria Biserita.

GLOBASNICA

Avtogramska ura prof. Elsnerja v Globasnici

V soboto in nedeljo bo na nogometnem igrišču v Globasnici velik živ-žav, kajti poleg prijateljske tekme med SAK in Kompasom Holidaysom iz Ljubljane (sobota, ob 18.30), bo delil avtograme znani nogometni strokovnjak in profesor Branko Elsner (ob 17. uri). Poleg tega je v soboto še nogometni turnir naraščaja, v nedeljo pa nogometni turnir vseh globaških društev.

ODBOJKA

Turnir v Škofičah

Odbojarski klub Škofiče prireja drugi odbojarski turnir za mešane skupine (24./25.7.93). Vabljeni!

A. Čertov - izgubljeni sin se je vrnil v Sele

Bil je težek porod, toda Selani so le pridobili igralca, za katerega so se dolgo borili - namreč Aleksandra Čertova. Luschnig pa je podpisal za Kaplo.

Pred redakcijskim zaključkom so bila pogajanja nogometašev in klubov še na višku, tako da nas bodo nekateri klubi gotovo presenetili še z vrhunskimi imeni. Presenetljiv pa je bil „transfer“ igralca SAK **Aleksandra Čertova**, ki se je le odločil, da bo nadaljeval nogometno pot. Že preteklo leto so se Selani pogajali za Čertova, toda takrat je ostal SAK „trd“, pravtako Aleksander, ki je nato nehal z igranjem. Podpisal je še legionar **Igor Maver** (prej Borovlje), ki je Selanom obljubil najmanj 20 golov...

Okrepila se je tudi oz. predvsem Globasnica. Pridobili so nekdanjega kapetana SAK **Miha Kreutz**a in 32-letnega vratarja iz Slovenjega Gradca **Ferdija Matavža**. Iz Pliberke se je po treh letih vrnil **Albin Dlopst**, ki naj bi skupaj s Kreutzem vodil mlado ekipo v podligo. Tudi **Adrian Kert** bo ostal v Globasnici.

V Dobrli vasi ima novi trener **Hans Golautschnig** težave nadomestiti Velika in Kuprivca, ki sta odšla v Pokrče.

V Železni Kapli je mnogo no-

vega (nov predsednik **Karl Pre-schern**, sekcijski vodja **Franc Rozman**). Zagotovili so si dva nova legionarja iz Slovenije: vratarja **Zvoneta Magiča** (Cosmos Ljubljana) in 19-letnega napadalca **Šefika Šumana** (Ilirija). Še posebej pa se v Kapli veselijo **Manfreda Luschniga** (Dobrla vas), ki je obljubil resno sodelovanje.

V Šmihelu je bila pred redakcijskim zaključkom imenovana kar cela lista novih igralcev (predvsem domačih, ki so igrali pri tujih klubih), toda ni še popolnoma konkretna.

Naš edini predstavnik v podligi, Bilčovs, se letos ni posebno okrepil, pridobili so le **Olipitza** iz Borovlj. Klub pa je zapustil **Fischer** (Hüttenberg). Trener Hobel je kljub temu s svojim kadrom zadovoljen, kajti ekipa je izredno uigrana, kar gotovo pomeni veliko prednost. Trener Hobel želi s svojo ekipo osvojiti mesto med prvo peterico, kar je gotovo možno. Ekipa je namreč že izredno razpoložena, kar je dokazala na pripravljalniki tekmi proti SAK (3:3).

Zopet je obul nogometne čevlje, ki jih je obesil že na „žebelj“ - dolgoletni igralec SAK Aleksander Čertov.

1. razred D: že v 1. kolu vrhunski derbi med Globasnico in Železno Kaplo

Bilčovs z žrebom prvenstva zadovoljen

Nogometna sezona 93/94 v 1. razredu D je letos popolnoma v znamenju derbijev. V jesen-skem delu nas čaka **10 derbijev**, že v 1. kolu pa vrhunski med Globasnico in Železno Kaplo. Torej med ekipo, ki je izpadla iz podlige ter močno okrepljeno ekipo iz Globasnice.

V podligi je Bilčovs z izžrebom poteka prvenstva zadovoljen, saj trener Hobel pravi: „Ker imamo že na prvi tekmi težkega in nam nepoznanega nasprotnika iz St. Vida, bo zbranost igralcev gotovo še večja!“

Podliga vzhod:

1. kolo (31. julij/1. avgust 1993):	Št. Vid - Bilčovs
2. kolo (7./8. avgust 1993):	Bilčovs - Mostič
3. kolo (14./15. avgust 1993):	Žitara vas - Bilčovs
4. kolo (21./22. avgust 1993):	Bilčovs - Ruda
5. kolo (28./29. avgust 1993):	Pokrče - Bilčovs
6. kolo (4./5. september 1993):	Bilčovs - St. Lenart
7. kolo (11./12. september 1993):	ASV - Bilčovs
8. kolo (18./19. september 1993):	Bilčovs - Liebenfels
9. kolo (25./26. september 1993):	Žrelec - Bilčovs
10. kolo (2./3. oktober 1993):	Bilčovs - Klopinj
11. kolo (9./10. oktober 1993):	ASK - Bilčovs
12. kolo (16./17. oktober 1993):	Šmihel/L. - Bilčovs
13. kolo (23./24. oktober 1993):	Bilčovs - Vetrinj

1. razred D:

1. kolo (31. julij/1. avgust 1993): Šmarjeta - Dobrla vas, Globasnica - Železna Kapla, Grebinj - Šmihel, Sinča vas - Sele
2. kolo (7./8. avgust 1993): Dobrla vas - Sele, Šmihel - Metlova, Železna Kapla - St. Andraž, Frantschach - Globasnica
3. kolo (14./15. avgust 1993): St. Pavel - Dobrla vas, Sele - Labot, Globasnica - Šmarjeta, Grebinj - Železna Kapla, Sinča vas - Šmihel
4. kolo (21./22. avgust 1993): Dobrla vas - Labot, St. Pavel - Globasnica, Šmihel - Sele, Železna Kapla - Metlova
5. kolo (28./29. avgust 1993): Globasnica - Dobrla vas, Sinča vas - Železna Kapla, Labot - Šmihel, Sele - Eitweg
6. kolo (4./5. september 1993): Dobrla vas - Šmihel, Železna Kapla - Sele, Globasnica - St. Andraž
7. kolo (11./12. september 1993): Sele - Frantschach, Šmihel - Eitweg, Grebinj - Globasni-

ca, Labot - Železna Kapla

8. kolo (18./19. september 1993): Dobrla vas - Eitweg, Železna Kapla - Šmihel, Šmarjeta - Sele, Globasnica - Metlova
9. kolo (25./26. september 1993): Eitweg - Železna Kapla, Sele - St. Pavel, Grebinj - Dobrla vas, Sinča vas - Globasnica, Šmihel - Frantschach
10. kolo (2./3. oktober 1993): Dobrla vas - Železna Kapla, Šmarjeta - Globasnica - Sele
11. kolo (9./10. oktober 1993): Metlova - Dobrla vas, Šmihel - St. Pavel, Labot - Globasnica, Železna Kapla Frantschach, Sele - St. Andraž
12. kolo (16./17. oktober 1993): Dobrla vas - Frantschach, Šmarjeta - Železna Kapla, Globasnica - Šmihel, Grebinj - Sele
13. kolo (23./24. oktober 1993): Eitweg - Globasnica, Sinča vas - Dobrla vas, Železna Kapla - St. Pavel, Šmihel - St. Andraž, Sele - Metlova

Kreutz je zapustil SAK

Dolgoletni kapetan SAK Miha Kreutz je iz osebnih razlogov po 15 letih zapustil SAK ter podpisal pogodbo z Globasnico. Nov pri SAK pa je legionar Dinko Vrabac iz Slovenije.

SAK se številčno sicer ni močno okrepil, toda kakovostno. Tako je v sredo pozno popoldan podpisal napadalec iz Slovenije Dinko Vrabac, ki naj bi kot goaleador nadomestil Grössa. Nadalje se je iz Globasnice vrnil Simon Sadjak, ki sodi med najbolj perspektivne mlade igralce SAK. Učenca več ima tudi trener vratarjev Dalanović, namreč 16-letnega vratarja Janescha iz Vetrinja. **Nova ekipa se bo prvič predstavila v soboto na nogometnem prazniku v Globasnici**, kjer bo odigrala prijateljsko tekmo proti slovenskemu prvoligašu Kompas iz Ljubljane (ob 18.30). Tudi športni vodja prof. Branko Elsner bo v Globasnici. Pripravljena je celo avtogramska ura s profesorjem (17.00).

SAK pa je med prestopnim rokom tudi oddal celo vrsto igralcev, tako na primer Erwina Gala in Marka Wieserja v Pliberk. Dolgoletni kapetan Miha Kreutz pa je iz osebnih vzrokov (glej kratek pogovor!) zapustil SAK - vodil naj bi Globasnico v podligo.

Drugi dolgoletni igralec SAK Marjan Velik pa si je zopet v zadnjem trenutku premislil, da bi se vrnil. Odločil se je za Pokrče (podliga vzhod), kjer bo ekipo vodil kot trener in igralec.

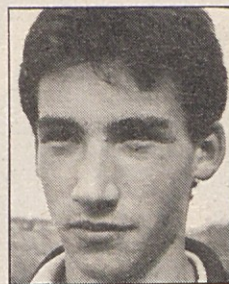
Novi igralci SAK

Dinko Vrabac

Simon Sadjak

Markus Janesch

Novi igralci:

Dinko Vrabac (Slovenija, I. liga), Simon Sadjak (nazaj iz Globasnice), Markus Janesch (Vetrinj)

Odšli so:

Erwin Galo, Marko Wieser (Pliberk), Hans Gröss (Wernberg), Camil Brdjanović (Breže), Miha Kreutz, Adrian Kert, Janez Tratar, Pepi Pasternak, Janko Smrečnik (vsi v Globasnico), Roman Konzilia (Rikarja vas), Marijan Florijančič (Lendorf), Velik Marjan (Pokrče)

Kader SAK:

Adi Preschern, Heinz Wastian, Markus Janesch; Rade Savič, Lojz Sadjak, Franc Sadjak, Gerhard Pappler, Robert Zankl, Simon Sadjak; Marjan Sadjak, Marijan Šmid, dr. Ivan Ramšak, Christian Wölbl, Tonči Blajs, Boris Popović; Hermann Lippusch, Manfred Hober, Dinko Vrabac, Mario Buchwald;

Športno vodstvo:

Športni vodja: prof. Branko Elsner
Trener: dr. Ivan Ramšak
Co-trener: Jože Fera
Trener vratarjev: Ljubiša Dalanović
Glavni sponzor: Posojilnica Zveza Bank

KRATEK POGOVOR

Miha Kreutz
igralec SAK, sedaj Globasnice

Ali ti SAK ni več ponudil pogodbe, da si po 15 letih zapustil klub?

Odbor je želel, da bi igral naprej in mi je ponudil tudi pogodbo. Toda trener dr. Ramšak me očitno ni več potreboval, zato mi ni preostalo drugega, kot da zapustim klub. Znano je, da dr. Ramšak in jaz ne moreva sodelovati, zato je bil klub v skušnjavi odločiti se - dr. Ramšak ali Kreutz. Ker pa je dr. Ramšak ostal trener pri SAK, sem kratkoma zapustil klub, čeprav sem vedno rad igral za SAK in bi tudi še danes.

Zakaj je sodelovanje dr. Ramšak - Kreutz nemogoče?

Najprej bi rad dodal, da sem bil preteklo jesen pol leta težje poškodovan. Koliko dela in truda je nato potrebno, da si po taki poškodbi zopet pridobiš potrebno moč, vedo le tisti, ki so to doživeli.

Letos vigredi in predvsem po neuspešni kvalifikaciji pa je iskal krivdo vedno pri drugih, v sebi pa ni našel napake. Bili so krivi drugi, večinoma tudi jaz... Bile pa so tudi druge nejasnosti, o katerih ne bi rad govoril. Po vseh teh očitkih, sem se izognil trenerju Ramšaku. In še to, uspeh ali neuspeh ni le krivda enega, temveč celotnega kluba - od trenerja do igralcev in odbora.

Odločil si se za Globasnico. Zakaj?

Imel sem tri ponudbe, pri čemer so me Globašani najbolje sprejeli. Odločil pa sem se tudi iz športnega vidika, saj je ekipa zelo perspektivna. Pričan sem, da bomo igrali za naslov prvaka.

Hvala za pogovor!

Stališče dr. Ivana Ramšaka o kratkem pogovoru s Kreutzem

Dr. Ivan Ramšak: „Jeseni pretekle sezone smo spremenili sistem igre, torej smo prešli od klasične na sodobno igro. To se pravi, brez pravih bekov, pač pa z dvema branilcema, ki striktno pokrivata napadalca nasprotne ekipe. To je sodoben način igre,

brez katerega ni uspeha. Ker pa je Miha po svojem načinu igre klasičen bek, sem se zanj trudil ter mu poiskal mesto v sredini na levi strani. Tam je nekajkrat tudi zelo zadovoljivo igral. Vendar z usodo, da je moral včasih tudi na rezervno klop, se ni znal sprijazniti; mislil je, da imam osebno nekaj proti njemu. V tem oziru sem vedno odločal le iz športnega vidika.

Očitki, da sem krivdo neuspeha iskal pri posameznih, ostro zavračam. Če pa bi se zavedal, da sem bil sam vzrok neuspeha na kvalifikaciji, potem bi že danes in ne jutri odstopil svoje mesto drugemu. Tako mi je SAK pri srcu.

Wrolich zmagal na krožni vožnji

Peter je trenutno v izredni formi. Že na Koroški dirki je presenečal, minulo nedeljo pa je bil senzacija na Gradiščanskem, kjer je na tamkajšnji 27. krožni vožnji kot prvi prispel v cilj. Petru k temu izrednemu uspehu veljajo iskrene čestitke!

V soboto in nedeljo
vsi v Globasnico

POLETNI FESTIVAL ALPE – JADRAN

Hilfe!
Die Buben
kommen.

NEDELJA, 18.7.93, ob 20.30

ALPSKI KVINTET

ZA VSE LJUBITELJE NARODNO-ZABAV-
NE GLASBE JE TA VEČER OBVEZEN

SOBOTA, 17.7.93, ob 20.30

POP-FESTIVAL

Nastopajo:

DIE BUBEN

CHAINLELL iz Italije

WINDY iz Slovenije

KRAJ: v velikem šotoru pri
nogometnem igrišču v Globasnici

Moderator
Marjan Velik

Vstopnice v
predprodaji v
restavraciji Juenna